

GADEJURISTEN

Gadejuristen • Gasværksvej 6A, 1./15D, 3. • 1656 Kbh. V • CVR 25 04 84 82 • Tlf. 33 31 00 75 • kontakt@gadejuristen.dk • www.gadejuristen.dk

København, onsdag d. 11. juni 2008

Til justitsministeren og medlemmerne af Folketingets Retsudvalg

Gadejuristen skal hermed gøre opmærksom på, at L201A, som trådte i kraft pr. 1. juli 2007, ikke forekommer at være blevet relevant implementeret i politiets praksis. Vi har således set at en række sager - hvor stærkt stofafhængiges besiddelse af små mængder stof til eget forbrug, og hvor de pågældende har været modtagere af kontanthjælp eller pension - er blevet afgjort med bøder i størrelsesordenen fra 3000 til 9000 kr., hvor sagerne forekom at burde være afgjort med advarsel. Vi har som partsrepræsentanter i disse sager klaget og i alle sager hidtil fået medhold.

Det gælder her, som også tidligere hvor vi har gjort opmærksom på juridiske krænkelser mod de mest udsatte, at vi arbejder i et mørkt hjørne og at der derfor kan være en vis sandsynlighed for, at vi ser en overrepræsentation af bødeforlæg i sager om besiddelse af små mængder illegale rusmidler til eget forbrug, som burde have været afgjort med advarsel, jfr. nævnte lovændring. Det findes dog relevant i denne forbindelse at erindre om, at vores kritik af forvaltningen af stofbehandlingsgarantien, jfr. servicelovens § 101, rejst i november 2006, sidste år desværre viste sig at holde mere stik, end vi havde frygtet. Den undersøgelse socialministeren iværksatte af forvaltningen af behandlingsgarantien viste nemlig, at loven ikke var overholdt i hele 41,5 pct. af visitationerne.

Vi kan således ikke med sikkerhed sige, hvor udbredt anvendelsen af den forkerte og for hårde sanktion har været, men mener på baggrund af vores konkrete erfaringer, at der er grund til at frygte, at der ikke blot er tale om ganske få tilfælde. Sandsynligheden for at der er tale om en del flere tilfælde, end vi har formået at være behjælpelige i, er stor. De stærkt stofafhængiges livsvilkår, hvor de også ofte er eller lever som hjemløse og alene af denne grund kan være vanskelige at finde pr. post, betyder, at et større antal formodentlig slet ikke er klar over, at de har fået disse enorme bøder. Dertil er det vores klare erfaring, at de ikke kender deres rettigheder, ej heller deres muligheder for at klage, ligesom deres klageressourcer er stærkt begrænsede. Derfor formår de ofte ikke at udnytte denne mulighed for genopretning, medmindre de finder eller får støtte hertil.

Helt i tråd med vores vanlige tilgang, har vi indledt med at tage direkte kontakt til Station City på Vesterbro. Som bekendt dækker denne politistation et område, hvor der dagligt konfiskeres illegale rusmidler. Vi fik nyligt det svar fra den ledende politiinspektør, at man beklageligvis måtte meddele, at vi havde ret i vores formodning om en ikke tilstrækkelig implementering af den ændrede lovgivning. Denne station foretager årligt knap 800 beslaglæggelser af illegale rusmidler i de såkaldte "besiddelses-sager", dvs. hvor der hverken er tale om salg eller besiddelse med henblik på salg. Alligevel havde man alene i 3-4 sager gennemsnitligt pr. måned videregivet de relevante oplysninger om sociale forhold der begrundede meddelelse af advarsel. Det skal retfærdigvis nævnes, at politiinspektøren kort efter udsendte en skriftlig instruks til samtlige betjente om lovændringen, hvorfor man kan håbe, at Folketingets hensigt med lovændringen fremover vil blive respekteret i politiets praksis på Vesterbro.

Nyligt kontaktede vi Bellahøj Politistation, i forhold til hvilken vi ligeledes havde en begrundet formodning om, at lovændringen ikke var relevant implementeret. Her svarede en betjent fra Specialpatruljen, at man faktisk var bekendt med lovændringen, men at sanktionsvalget derudover afhang af den enkelte betjents skøn og i dette indgik også en eventuel formodning om den enkeltes gode indtægter ved diverse kriminalitet. Indvendinger herimod forekom ikke at gøre det store indtryk. Da vi for godt en måned siden var i telefonisk kontakt med en ledende anklager på Politigården i samme anledning, gav han løfte om, at han på næste politiadvokatomøde ville tage problemstillingen op. Dette forekom os nu ikke at være sket, hvorfor vi kontaktede ham igen. Han kunne imidlertid fortælle, at der ikke havde været tid til at behandle problemstillingen på det seneste møde.

Derfor – og da vi i det hele taget ikke mener, at det skal være vores opgave at sikre, at politiet overholder gældende lovgivning – tog vi kontakt med Rigsadvokaten. I denne uge er vi fra Rigsadvokaten telefonisk blevet orienteret om, at man på et fagudvalgsmøde i sidste uge med deltagelse af alle politikredse og politiadvokater har

indskærpet overholdelse af den nye bestemmelse om meddelelse af advarsel.

På denne baggrund kan man håbe, at politiet fremover vil agere i overensstemmelse med gældende ret. Dette vil dog ikke ændre på, at alt for mange af de dårligst stillede og fattigste stofafhængige med stor sandsynlighed siden 1. juli sidste år uretmæssigt er blevet pålagt store bøder. Der skal her henvises til kriminologiske undersøgelser (senest "Narkojakt på gadeplan" om narkotikakontrol i København af Dr. Jur. Evy Frantzsen) som har påvist en median ved beslaglæggelse af eksempelvis heroin på netop 0,2 gram. Den mængde, som i henhold til Rigsadvokatens Meddelelse 6-2007 netop markerer grænsen mellem advarsel og bøde.

Vi skal derfor henstille til, at samtlige små-sager afgjort efter d. 1. juli 2007 genoptages med henblik på at vurdere, om der er givet den rette sanktion. I værste fald kan der på landsplan være tale om flere tusinde sager, hvor de mest udsatte og allerede rigeligt gældsbelastede stofafhængige er blevet meddelt bøder, frem for advarsler som de rettelig skulle have været meddelt. Bøder som de ikke har en chance for at betale og som bidrager til yderligere forværring af deres situation.

Den del af lovændringen som betød, at stærkt stofafhængige (på overførselsindkomst) også i gentagelsestilfælde alene bør meddeles advarsel for besiddelse af mindre mængder stof til eget forbrug, var overordentligt vigtig. Især hvis lovændringen skal forstås som udtryk for, at stærkt stofafhængige som udgangspunkt ikke hører hjemme i straffeapparatet, men derimod i hjælpeapparatet.

I efterhånden et par århundreder har den holdning hersket, at straf er bevidst påførsel af lidelse som derfor bør anvendes med varsomhed og bestræbes rettet mod den onde vilje til at skade andre (eller andres ting). I perioden fra reformationen og frem til midten af 1800-tallet voksede tilslutningen til det standpunkt, at straf som middel til at hindre mennesker i potentielt at skade sig selv savner mening, hvorfor man med straffeloven af 1866 eksempelvis afkriminaliserede (forsøg på) selvmord. Det var på høje tid at dette fornuftige udgangspunkt også kom til at gælde for de mest udsatte stofafhængige, særligt når de fleste vel kan enes om, at kampen mod narkotika i hvert fald ikke vindes ved at udkæmpe den på gadeplan mod de mest udsatte stofafhængige. Vi anså L 201 A som et lille skridt i denne retning, om end der dog stadig er et stykke vej at gå. Særligt problematisk er det i den praktiske virkelighed, at maksimum kvantum for meddelelse af advarsel er sat for lavt, særligt for visse stoffer. Man må eksempelvis maksimalt besidde op til 200 mg heroin eller op til 10 stk. lægemiddeltabletter (fx metadon á 5 mg.) til eget forbrug, for at kunne nøjes med at blive meddelt en advarsel. En del opioidafhængige erhverver sig dog almindeligvis fx et halvt eller et helt gram heroin eller 100-120 mg. metadon ad gangen – altså svarende til ret almindelige dagsdoser. De tilhører utvivlsomt den gruppe af stærkt stofafhængige, som folketingsmedlemmerne ønskede at tilgodese med lovændringen, hvorfor vi skal tillade os at anbefale, at man genovervejer de fastlagte lofter for især besiddelse af heroin, kokain og lægemiddeltabletter til eget forbrug. Vi skal her gøre opmærksom på et høringssvar givet af politidirektør Hanne Bech Hansen i forbindelse med L 175, Folketingsåret 2003-2004, hvori hun bl.a. anvender begrebet "en normal døgnmisbrugsdosis". På denne baggrund må man formode, at heller ikke politiet vil mene, at det generelt vil være vanskeligt at fastlægge en sådan grænse.

Som det formodentlig vil være folketingsmedlemmerne bekendt, medfører en beslaglæggelse af 'det næste fix', eller en dagsdosis for den sags skyld, *ikke*, at de hårdest belastede stofbrugere ophører med at bruge stof. Stofafhængighed er en langt mere kompleks størrelse. Sådan beslaglæggelse medfører alene yderligere følgekriminalitet eller yderligere salg af seksuelle ydelser med henblik på at kunne erhverve sig substitution for det beslaglagte, øget desperation hos de stofafhængige samt øget fortjeneste hos forhandlerne.

Var det reelt hensigten med vedtagelsen af L 201 A at imødekomme gruppen af stærkt stofafhængige, er lofterne i hvert fald sat for lavt.

I håbet om at Folketinget vil foranledige det nødvendige i anledning af denne henvendelse.

Med venlig hilsen

Gadejuristen

Nanna W. Gotfredsen
Cand. jur., gadejurist